

Valtuustoaloite / Mobiililaitteiden käytön rajoittaminen Kokkolan peruskouluissa myös välitunneilla lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi

Kaupunginvaltuusto 09.06.2025 § 71

Valtuutettu Koskela esitti seuraavan valtuustoaloitteen:

” Älylaitteet ovat tuoneet merkittäviä hyötyjä arkeen, mutta niiden käytöstä aiheutuu myös haittoja, erityisesti lapsille ja nuorille. Tutkimusten mukaan liiallinen ruutuaika voi häiritä lasten aivojen kehitystä, heikentää fyysistä kuntoa ja lisätä mielenterveysongelmia. Älypuhelinien käyttö koulupäivän aikana vie aikaa liikkumiselta ja kasvokkain tapahtuvalta vuorovaikutukselta, jotka ovat keskeisiä lapsen kehitykselle. Lapset ja nuoret ovat erityisen alttiita älylaitteiden aiheuttamille haittavaikutuksille.

1.8.2025 voimaan tuleva laki puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta oppitunneilla mahdollistaa sen, että koulut voivat järjestyssäännöissään kieltää mobiililaitteiden käytön myös koko koulupäivän ajaksi. Opetushallitus suosittelee, että puhelinten käyttö kielletään erityisesti välitunneilla, siirtymissä ja ruokailun aikana, jotta voidaan edistää turvallista oppimisympäristöä, keskittymistä, liikunnallisuutta ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Myös opettajat sekä lasten vanhemmat ja huoltajat toivovat lisää työrauhaa kouluihin. Suomen vanhempainliiton alkuvuodesta 2025 toteuttaman Vanhempien barometri -kyselyn mukaan 11 000 kyselyyn vastanneesta vanhemmasta 75 % oli sitä mieltä, että älypuhelinien käyttöä koulupäivän aikana tulisi säädellä nykyistä tiukemmin. Barometrin mukaan vanhemmat toivoivat rajoituksia älypuhelinien käyttöön myös välitunneille. Vanhemmat pitivät tärkeänä, että lapset ja nuoret oppivat sosiaalisia taitoja ja liikkuvat välitunneilla. Myös puhelimen käyttöön liittyvä kiusaaminen nostettiin esille varsinkin yläkouluikäisten lasten huoltajien vastauksissa.

Me allekirjoittaneet haluamme edistää lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, oppimista ja sosiaalista kehitystä digiviisauden hengessä, ja esitämme, että Kokkolan peruskoulujen järjestyssäännöissä määritellään mobiililaitteiden käytön rajoitukset siten, että niiden käyttö kielletään koulupäivän ajaksi (pois lukien välttämätön opetuskäyttö, terveydellisistä tms. syistä johtuva käyttö ja yhteydenpito huoltajaan).

Ehdotamme, että Kokkolan kaupunki

1. Laatii ja ottaa käyttöön koulujen järjestyssäännöt, jotka rajoittavat älypuhelinien käyttöä koko koulupäivän aikana, mukaan lukien välitunnit, siirtymät ja ruokailu.

2. Tukee kouluja ja opettajia selkeiden käytäntöjen ja viestinnän avulla, jotta sääntöjen toimeenpano on johdonmukaista ja ymmärrettävää kaikille osapuolille.
3. Tiedottaa ja viestii linjauksesta vanhemmille ja mahdollistaa sujuvan yhteistyön kotien ja koulun välillä.
4. Seuraa ja arvioi toimenpiteiden vaikutuksia oppilaiden hyvinvointiin, oppimiseen ja kouluilmapiiriin.”

Liite A

Allekirjoitettu valtuustoaloite

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti merkitä aloitteen pöytäkirjaansa ja saattaa sen kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Opetus- ja kasvatuslautakunta 18.11.2025
53/00.01.06/2025

Valmistelijat

opetus- ja kasvatusjohtaja Ronnie Djupsund ja ruotsinkielisten opetuspalvelujen johtaja Tony Widjeskog

Perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti 9.6.2025 aloitteen mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta Kokkolan peruskouluissa myös välitunneilla lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Oheisaineisto

Allekirjoitettu valtuustoaloite

Perusopetuslakiin tehdyt muutokset mobiililaitteiden käytön rajoittamisesta tulivat voimaan 1.8.2025. Lakimuutoksen toimeenpanoa valmisteltiin opetus- ja kasvatustoimessa kevään 2025 aikana. Lakimuutokset ja siihen liittyvä valmistelu ja päätökset yhtenäistivät koulujen sääntöjä laitteiden käytöstä oppitunneilla.

Opetus- ja kasvatuslautakunta päätti 24.6.2025 (§ 49) päivittää esi- ja perusopetusta antavien koulujen järjestyssäännöt mobiililaitteiden käytön osalta.

Lautakunnan hyväksymät järjestyssääntömuutokset:

Puhelinta tai muuta mobiililaitetta ei saa käyttää oppitunnin, välitunnin, ruokailun tai siirtymien aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimiseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon tai apuvälineenä.

Puhelinta ja muuta mobiililaitetta saa opettajan luvalla käyttää, jos oppilaalla on kiireellinen tarve oppitunnin aikana olla yhteydessä huoltajaan esimerkiksi oppilaan sairastumisen vuoksi. Oppilaalla on aina oikeus ilman koulun henkilöstön lupaa hätätilanteessa soittaa hätänumeroon.

Puhelinta tai muuta mobiililaitetta tulee säilyttää oppilaskaapissa, repussa tai laukussa häiriöttömässä tilassa myös välitunnin, ruokailun ja siirtymien aikana.

Opettajalla tai rehtorilla on oikeus ottaa puhelin tai muu mobiililaitte haltuunsa, jos se häiritsee oppituntia tai koulupäivää. Haltuun otettu laite säilytetään loppupäivän aikana (koulu tarkentaa, missä haltuun otettu laite säilytetään) ja se luovutetaan oppilaalle koulupäivän päätyttyä. Kouluun tuotu puhelin tai muu mobiililaitte on oppilaan omalla vastuulla. Koulu ei vastaa koulupäivän aikana vahingoittuneesta tai kadonneesta laitteesta, ellei vahinko ole aiheutunut koulun tai sen henkilökunnan tuottamuksellisesta toiminnasta.

Järjestyssääntöihin tehdyt muutokset pohjautuvat opetushallituksen suositukseen. Opetushallitus suosittelee ohjeistuksessaan mobiililaitteiden käytön rajoittamista myös muuna koulupäivän aikana. Ohjeistus koulutuksen järjestäjille on nähtävissä osoitteessa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/puhelimen-ja-muun-mobiililaitteen-kayton-saannot-koulussa>

Järjestyssääntöjen päivitystä on koordinoitu sivistyskeskuksen toimesta. Järjestyssääntömuutosta käsiteltiin ja siitä tehtiin linjaus perusopetuksen rehtoreiden kanssa edellisen lukuvuoden viimeisessä rehtorikokouksessa 4.6.2025. Koulut ovat lukuvuoden 2025–2026 alussa toimittaneet päivitettyt järjestyssäännöt hyväksyttäväksi, ja ne on hyväksytty opetus- ja kasvatustoimen toimintasäännön mukaisesti opetus- ja kasvatusjohtajan sekä ruotsinkielisten opetuspalvelujen johtajan viranhaltijapäätöksillä.

Arviointi järjestyssääntöjen päivityksestä toteutetaan lukuvuoden 2025–2026 aikana. Arviointiin osallistetaan oppilaita, huoltajia ja koulujen henkilöstöä.

Opetus- ja kasvatusjohtaja

Lautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että

- 1 aloite merkitään tiedoksi annetun selvityksen johdosta
- 2 aloite katsotaan tulleen käsitellyksi.

Päätös